

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ
ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

Стенограма пленарного засідання
10 жовтня 2025 року

Київ 2025

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ
ІХ СКЛИКАННЯ

ЧОТИРНАДЦЯТА СЕСІЯ

БЮЛЕТЕНЬ №1

Частина дванадцята

*Стенограма пленарного засідання
10 жовтня 2025 року*

Головне управління документального забезпечення
Апарату Верховної Ради України

ЗМІСТ
Засідання перше
(П'ятниця, 10 жовтня 2025 року)

Частина дванадцята

Година запитань до Уряду	...5
--------------------------	------

ЗАСІДАННЯ ПЕРШЕ

*Зал засідань Верховної Ради України
10 жовтня 2025 року, 10 година 1 хвилина
(Після перерви)*

Веде засідання Голова Верховної Ради України
СТЕФАНЧУК Р.О.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Слава Україні!

Шановні народні депутати, у засіданні Верховної Ради України беруть участь Прем'єр-міністр України Юлія Анатоліївна Свиріденко та члени Кабінету Міністрів України. Прошу привітати *(Оплески)*.

Шановні народні депутати, відповідно до прийнятої нами Постанови «Про деякі питання організації роботи Верховної Ради України дев'ятого скликання в умовах дії воєнного стану» сьогодні ми продовжуємо наше пленарне засідання.

Шановні колеги, в разі повітряної тривоги буде оголошено перерву в пленарному засіданні, і ми всі маємо перейти до безпечних місць відповідно до схеми укриття.

Шановні колеги, сьогодні день народження у наших колег народних депутатів України Арсенія Михайловича Пушкаренка, фракція «Слуга народу», та Антона Івановича Кіссе, група «Довіра». Давайте привітаємо наших колег, побажаємо їм невичерпної енергії, натхнення та нових здобутків на благо України *(Оплески)*.

Шановні колеги, за парламентською традицією пропоную розпочати роботу з виконання Державного Гімну України.

(Лунає Державний Гімн України).

Шановні колеги, триває 1325-а доба героїчного спротиву українського народу широкомасштабній військовій агресії російської федерації. Ворог не припиняє вчиняти воєнні злочини, грубо порушуючи норми міжнародного гуманітарного права. Цинічно використовуючи ракети та дрони, окупанти цими днями цілеспрямовано та масовано атакували об'єкти критичної та енергетичної інфраструктур нашої держави, намагаючись позбавити нас світла, води, звичайних благ цивілізованого світу.

Попри всі атаки ми залишаємося незламними, і впевнені, що за всі злочини проти українського народу кожен причетний неодмінно понесе справедливу відповідальність.

Щодня наші захисники і захисниці з непохитною відвагою боронять рідну землю, доводячи, що любов до України сильніша за будь-яку зброю.

Схилимо голови у хвилині мовчання для вшанування пам'яті усіх, хто віддав життя за незалежність і свободу України, та невинних дітей і мирних жителів, чії долі обірвала рашистська агресія.

Вічна слава героям! Світла пам'ять усім загиблим!

(Хвилина мовчання).

Дякую. Прошу сідати.

Шановні народні депутати, відповідно до статті 229 Регламенту Верховної Ради України та рішення, ухваленого Погоджувальною радою депутатських фракцій і груп, сьогодні проводиться «година запитань до Уряду» за визначеною тематикою. За пропозицією депутатських фракцій і груп члени Кабінету Міністрів сьогодні відповідатимуть на запитання щодо ефективності використання бюджетної підтримки підприємств у 2025 році, перспективи такої підтримки у 2026 році та стану реалізації Угоди між Україною та США про створення Інвестиційного фонду відбудови та партнерства у сфері критичних корисних копалин.

Відповідно до Регламенту Верховної Ради України пропонується така послідовність проведення «години запитань до Уряду»: запитання з визначеної теми до членів уряду від депутатських фракцій і груп та відповіді на них – до 30 хвилин, запитання з визначеної теми до членів уряду від народних депутатів та відповіді на них – до 30 хвилин (до 1 хвилини – на кожне усне запитання та до 2 хвилин – для відповіді на нього). Усього – 1 година.

Перед початком «години запитань до Уряду» звертаюся до членів Кабінету Міністрів України та народних депутатів України щодо необхідності врахування, що пленарне засідання проходить у відкритому режимі, у зв'язку з чим прошу не озвучувати інформації, яка може завдати шкоди національній безпеці України, дотримуватися вимог законодавства у сфері охорони державної таємниці та обігу іншої інформації з обмеженим доступом і не допускати розголошення такої інформації.

Шановні народні депутати, на трибуну Верховної Ради України для відповідей на запитання запрошується міністр економіки, довкілля та сільського господарства України Олексій Дмитрович Соболев.

Будь ласка, Олексію Дмитровичу.

Прошу представників депутатських фракцій і груп записатися на запитання з визначеної теми «години запитань до Уряду». Нагадую, 1 хвилина – на кожне усне запитання та 2 хвилини – для відповіді на нього. Будь ласка.

Від фракції «Європейська солідарність» ставитиме запитання Герасимов Артур Володимирович. Будь ласка. Він передає слово Гончаренку.

Будь ласка, Олексію.

ГОНЧАРЕНКО О.О., член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 137, Одеська область, самовисуванець). Вітаю вас. Складний день. У мене перше запитання. Читаю заяву очільника Київської міської військової адміністрації Ткаченка. Він каже,

що в місті Києві відключень світла і води немає. Він взагалі де? Це ж вертикаль влади. Він в Києві чи, може, тримає десь фронт в Монако, я не знаю? Пів Києва без води і світла, а у Ткаченка все гаразд. Приходиш із зубною щіткою у Верховну Раду, думаєш, тут вода має бути, так і тут теж її немає. А Ткаченко про це не в курсі. Це що за очільник Київської міської військової адміністрації?

Тому хотілося б почути ситуацію щодо Києва, коли буде світло і вода у киян? Це перше.

І друге. Я побачив, що Кабінет Міністрів прийняв рішення про розлучення онлайн через застосунок «Дія». Я вибачаюся, у нас демографічна катастрофа, і це не смішно. Мені здається, в усьому є межа. Дія – це класно, але розлучатися в Дії – це вже трохи...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто відповідає?

Прем'єр-міністр України. Будь ласка.

СВИРИДЕНКО Ю.А., Прем'єр-міністр України. Добрий день всім! Дякую за запитання. Дійсно ми ранок почали з доповідей віце-прем'єр-міністра з відновлення України Олексія Володимировича Кулеби, міністра енергетики Світлани Василівни Гринчук і міністра внутрішніх справ Ігоря Володимировича Клименка щодо наслідків нічної атаки і планів відновлення.

Відновлювальні роботи в регіонах розпочалися одразу після відбоїв тривоги по всій країні – о 7:29. У роботах були задіяні всі служби: ремонтники, енергетики та інші. У нас є відповідне доручення щодо кожного регіону, всі служби працюють, щоб якнайшвидше заживити абонентів.

У Києві ми очікуємо повного відновлення водопостачання протягом кількох годин. Щодо енергопостачання, то критична інфраструктура вже заживлена, подальші роботи тривають. За кілька годин Міністерство енергетики дасть оновлену інформацію щодо ситуації.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, щодо другого запитання, буде відповідь? (*Шум у залі*).

Михайле Альбертовичу, ви дасте відповідь, так? Будь ласка.

ФЕДОРОВ М.А., Перший віце-прем'єр-міністр України – міністр цифрової трансформації України. Розлучення – це звичайна послуга в рамках всіх послуг, які ми цифровізуємо. У нас є шлюб онлайн, тобто ви можете одружитися онлайн, а якщо захочете розлучитися, також це можна зробити онлайн. Це просто спрощення подачі документів, а ніяк не стимулює робити сам процес розлучення.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Дивіться, хто не хоче розлучатися, не розлучайтесь. Це ж не стимулювання, друзі.

Буймістер Людмила Анатоліївна від фракції «Батьківщина». Будь ласка.

БУЙМІСТЕР Л.А., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (одномандатний виборчий округ № 223, м. Київ, політична партія «Слуга народу»). Фракція «Батьківщина». Колеги, я не розумію, у нас що, енергетика вже не є найкритичнішою сферою, у нас немає запитань до уряду щодо неї?

Щодня обстрілюються наші мирні міста, виводяться з ладу наші енергетична система, система життєзабезпечення наших міст. Коли уряд і Міністерство оборони почнуть ефективну розбудову протиповітряної оборони енергетичних об'єктів? Міністерство оборони дуже добре знає про що я кажу, в них є два моїх депутатських звернення. Коли уряд почне реагувати на пропозиції від наших партнерів щодо доповнення систем протиповітряної оборони, на які вже рік немає жодної реакції? Коли Міністерство оборони припинить передавати свої повноваження Командуванню Сил логістики ЗСУ і почне наводити порядок самостійно? На ці запитання прошу відповісти як Прем'єр-міністра, так і заступника міністра оборони, який точно знає про що я кажу.

Іване Юрійовичу, мені...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Іване Юрійовичу, ви відповісте, так? Будь ласка.

ГАВРИЛЮК І.Ю., перший заступник міністра оборони України. Дякую за запитання. Ніякому Командуванню Сил логістики ЗСУ питання оборони енергетичних об'єктів ніхто не передає. Воно має завдання забезпечення, а не оборони. Я не знаю звідки у вас така інформація.

За протиповітряну оборону в державі відповідає Командування Повітряних Сил ЗСУ. Проблематика полягає в тому, що в нас немає необхідної кількості засобів протиповітряної оборони для надійного захисту об'єктів (Шум у залі).

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні колеги, дивіться... (Шум у залі).

ГАВРИЛЮК І.Ю. Пропозиції від партнерів всі опрацьовані і виконуються. Якщо у вас є якісь додаткові пропозиції, я готовий вислухати, питань немає.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, «година запитань до Уряду» передбачає питання і відповідь, яку треба почути. Добре?

Дякую.

Від фракції «Слуга народу» запитання ставить Качура Олександр Анатолійович. Будь ласка.

КАЧУРА О.А., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово народному депутату Олександру Ковальчуку.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 152, Рівненська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую за надане слово. У мене запитання до міністра і по суті. Шановний пане міністре, у мене до вас фактично два запитання. Перше. Розкажіть, будь ласка, про результати використання бюджетної підтримки для підприємств у 2025 році та перспективи такої підтримки у 2026 році.

І друге запитання. Уже в 2026 році українські виробники – експортери продукції в країни ЄС матимуть новий виклик – мито на викиди (СВАМ). Які кроки для пом'якшення впливу цього механізму на український бізнес уряд вже зробив, робить або планує зробити? Які є новини станом на сьогодні?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СОБОЛЕВ О.Д., міністр економіки, довкілля та сільського господарства України. Дуже дякую за запитання. Шановні колеги, політика розвитку українських виробників об'єднується під брендом «Зроблено в Україні». Цьогоріч було виділено близько 35 мільярдів гривень, у наступному році ми очікуємо стільки або трохи більше. За підсумками 2024 року ВВП в Україні зріс на 2,9 відсотка, із яких п'ята частина, а саме 0,6 відсотка, забезпечила політика «Зроблено в Україні». До кінця цього року ми очікуємо, що вклад програм у ВВП буде трохи більшим.

Результат цих програм: за перші сім місяців поточного року переробна промисловість за програмою «Зроблено в Україні» зробила найбільший внесок у наповнення бюджету, забезпечивши 17 відсотків надходжень. Її динаміка зростання була найвищою – плюс 36 відсотків або 52 мільярди гривень. Як бачимо, ці програми працюють. Вони включають як локалізацію, яка нам дуже потрібна, щоб виправляти наш макроекономічний баланс і торгівельний дефіцит, так і компенсації за різну техніку. Це програми «Шкільний автобус», «ЄОселя», стимулювання інвестицій через доступні кредити і страхування

несировинного експорту через Експортно-кредитне агентство. Ці програми реально потрібні, на всіх зустрічах з бізнесом ми на цьому наголошуємо.

Стосовно СВАМ. Цю проблему знаємо, вже маємо діалог з Європейською комісією, з DG TAXUD. Направимо їм офіційний лист щодо форс-мажору, щоб відстрочити для українських компаній впровадження СВАМ з наступного року. Ми очікуємо через два тижні консультацій у Брюсселі, щоб це питання закріпити.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Німченко Василь Іванович від групи «Платформа за життя та мир».
Будь ласка.

НІМЧЕНКО В.І., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).
Добрий день! Прошу передати слово народному депутату Колтуновичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Колтунович Олександр Сергійович. Будь ласка.

КОЛТУНОВИЧ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань економічного розвитку (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Дякую. Пане міністре, на фоні аварійних відключень електроенергії та водопостачання, економічного, енергетичного і бюджетного колапсів у нас до вас запитань щодо сьогоденної тематики не буде від слова взагалі. Але є звернення до Прем'єр-міністра України.

До колег нашої депутатської групи приходять численні звернення від внутрішньо переміщених осіб. Ідеться про нарахування комунальних послуг на об'єкти проживання, де вони давно вже не проживають. Вам ця ситуація відома, і на яких територіях. Зважаючи на той факт, що Мінсоцполітики фіксує понад 4,5 мільйона внутрішньо переміщених осіб – це значна фокус-група, близько 20 відсотків фактичного населення України, прошу вас звернути увагу на дану проблематику, тому що такі звернення не прилітають на рівному місці. Можливо, вдасться вам в комплексно-інтегровану програму з підтримки внутрішньо переміщених осіб включити норму, щоб врегулювати цю проблематику.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Шановні народні депутати, я прошу зайняти свої місця, щоб уряд міг слухати, про що їх запитують.

Будь ласка, відповідь.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую за звернення. Передаю слово для відповіді Олексію Володимировичу Кулебі, який зараз опікується політикою стосовно внутрішньо переміщених осіб. І я абсолютно з вами погоджуюся, що вона потребує більш комплексного підходу.

Олексію Володимировичу, прокоментуйте основні наші напрями, на яких ми зараз фокусуємо увагу?

КУЛЕБА О.В., *віце-прем'єр-міністр з відновлення України – міністр розвитку громад та територій України.* Дякую за надане слово. Хочу сказати, у 2024 році була прийнята програма щодо підтримки ВПО «Відновлення». На сьогодні нею скористалися понад 7 тисяч сімей – отримали відповідну компенсацію за знищене житло.

Також хочу сказати, що наприкінці серпня була прийнята постанова Кабінету Міністрів України щодо запровадження компенсації для внутрішньо переміщених осіб, які залишили своє майно на тимчасово окупованих територіях. Зараз відбувається технічне опрацювання і запуск цієї програми, яка стане нашим потужним інструментом для допомоги людям.

У цілому хочу сказати, політика підтримки внутрішньо переміщених осіб потребує особливої комплексної уваги. Ми працюємо з органами місцевого самоврядування, а також з обласними військовими адміністраціями, які впроваджують цю допомогу безпосередньо на місцях.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Славицька Антоніна Керимівна від групи «Відновлення України». Будь ласка.

СЛАВИЦЬКА А.К., *член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Добрий день! Прошу передати слово Гнатенку Валерію Сергійовичу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, Валерію Сергійовичу.

ГНАТЕНКО В.С., *член Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 49, Донецька область, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Шановний пане міністре, Світовий банк погіршив прогноз зростання ВВП України на 2026 рік до 2 відсотків, яке збережеться на рівні 2025 року, а його прискорення до 5 відсотків тепер очікується лише у 2027 році. Раніше прискорення зростання української економіки до 5,2 відсотка планувалося на 2026 рік. Ми розуміємо, що переоцінка пов'язана з війною.

Водночас, яку частку росту загального ВВП у найближчі роки даватиме угода про надра, яку ми з вами нещодавно ратифікували? Це питання далекої перспективи чи вже в найближчі роки ми побачимо ці надходження?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк. Ой, перепрошую, відповідь на запитання.

Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЕВ О.Д. Дуже дякую за запитання. Стосовно поточних тенденцій розвитку ВВП. За попередніми оцінками Мінекономіки у порівнянні від серпня 2025 року до серпня 2024 року було зафіксовано зростання ВВП на рівні 5,3 відсотка. Головними імпульсами зростання є нарощування активності в будівництві, переробній промисловості та сільському господарстві. У другій половині цього року ви бачитимете таке підвищене зростання, що і відрізняє нас від росії, де з кожним місяцем воно уповільнюється і досягне майже 0 відсотків, коли у нас протягом вересня, жовтня буде зростання на рівні 3,4 відсотка, пов'язане з різноманітними факторами, і ми встоїмо.

Тепер щодо майбутніх прогнозів. Звісно, на зміну прогнозів впливає той факт, що війна продовжується. Світовий банк у своїх прогнозах передбачав закінчення війни у цьому році, тому й ставив вище зростання у наступному році. Коли прогнози переглядаються, відповідно зменшують зростання до реального рівня. Мінекономіки оцінює зростання у наступному році на рівні 2,5 відсотка, і ми цей прогноз тримаємо.

Щодо впливу угоди. Ми знаємо, що Інвестиційний фонд відбудови становитиме близько 200 мільйонів доларів до кінця наступного року, а з урахуванням співфінансування проєктів в Україну буде вкладено ще сотні мільйонів доларів, що відповідно впливатиме на ВВП. Звісно, це буде розтягнуто в часі. Але оцінки давати рано, ми побачимо протягом кількох років...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Железняк Ярослав Іванович. Будь ласка.

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І., *перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»).* Пане Голово, я вас долучу до нашої дискусії. У мене запитання до Прем'єр-міністра Юлії Анатоліївни.

Ми з вами, пане Голово, цей тиждень намагаємося з'ясувати, чому уряд порушує закон. Нагадаю, програму дій уряду, яку мали подати до 17 серпня, було подано на 37 днів пізніше – 23 вересня, що є порушенням. Ця програма згідно з Регламентом Верховної Ради України та Законом «Про Кабінет

Міністрів України» мала бути розглянута на цьому пленарному тижні, тобто через 15 днів. Але з якогось дива, порушуючи закон, представник фракції «Слуга народу» на засіданні Погоджувальної ради, я так розумію, на прохання уряду зняв це питання з розгляду, і програма уряду не розглядається.

У мене запитання до Юлії Анатоліївни: а коли ви хотіли б, щоб програму дій вашого уряду було внесено на розгляд українського парламенту і затверджено чи відхилено? Я чомусь думаю, про другий варіант, але тим не менше.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Перед тим, як Юлія Анатоліївна відповість, скажу, що оскільки ви хотіли залучити мене, я із задоволенням залучився б, але зараз у нас «година запитань до Уряду». Я не в уряді. Коли буде година запитань до Голови Верховної Ради України, тоді будемо говорити.

Юліє Анатоліївно, запитання до вас. Будь ласка.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую за запитання. Програма дій уряду була надіслана Верховній Раді. Ми готові до її розгляду. Уряд не впливає на формування порядку денного Верховної Ради України. Коли вирішите, тоді ми і готові доповісти. Думаю, логічно розглядати програму дій уряду тоді, коли розглядатиметься проект Державного бюджету України на наступний рік. Така наша пропозиція. Але все залежить від вас, народних депутатів, бо ви формуєте порядок денний.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від групи «Довіра» до слова запрошується Приходько Борис Вікторович. Будь ласка.

ПРИХОДЬКО Б.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (одномандатний виборчий округ № 210, Чернігівська область, самовисуванець). Прошу передати слово моєму колезі Олександру Сухову.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Сухов. Будь ласка.

СУХОВ О.С., член Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 107, Луганська область, самовисуванець). Протягом п'яти місяців я звертаюся до уряду щодо скорочення видатків на місцеві військові адміністрації Луганської області. За цей час правоохоронними органами було встановлено факти корупції на десятки мільйонів гривень, а саме: Рубіжне – 10 мільйонів гривень на дронах, Северодонецьк – понад 5 мільйонів гривень на придбанні обладнання для

військових, Попасна – 1 мільйон гривень на медобладнанні. Це приклад лише за останні місяці, а за три роки було вкрадено сотні мільйонів гривень луганчан.

На наступний рік заплановані видатки обсягом 1 мільярд гривень для чиновників апарату окупованих територій. Куди ці гроші підуть? Знову на непрацюючі комунальні підприємства?

Запитання до Олексія Кулеби. Скільки ще вам потрібно часу для вирішення питання щодо припинення фінансування адміністрацій тимчасово окупованих територій? Нагадую, Луганщина перебуває під окупацією понад три роки. Спрямуйте ці гроші на будівництво житла для переселенців.

Дякую.

КУЛЕБА О.В. Дякую за запитання. Відповім коротко. У проекті бюджету на 2026 рік ці кошти будуть спрямовані саме на допомогу внутрішньо переміщеним особам, а також людям, які залишилися без житла внаслідок російської агресії.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І завершальне запитання в цьому колі від представника групи «Партія «За майбутнє» Ігоря Федоровича Молотка. Будь ласка.

МОЛОТОК І.Ф., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань бюджету (одномандатний виборчий округ № 160, Сумська область, самовисуванець).* Сумщина. У мене не запитання, а пропозиція до Юлії Анатоліївни щодо підвищення ефективності ліквідації наслідків ворожої агресії. На прикладі рідної Шостки скажу, що вона й досі не може оговтатися від суцільного блекауту. Дякую вам, Юліє Анатоліївно, за те, що ви особисто приїжджали на Сумщину, допомагали з координацією. У місцях прильотів я разом з відповідними службами також брав участь, але якимось дивним чином не був запрошений на ті наради, що проводили ви та інші посадовці, які приїжджали до нашого міста.

Тому в мене пропозиція долучати небайдужих народних депутатів, які допомагають людям, до тих координаційних нарад. Тут ідеться не про політику, а про взяття відповідальності...

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую. Будемо максимально долучати народних депутатів. Ви знаєте, в регіональних поїздках ми активно працюємо з усім депутатським корпусом. На прикладі Шостки, на прикладі роботи штабу, думаю, зараз це особливо важливо. Дякую, що ви були на місці, дякую за вашу долученість.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Це було перше коло запитань від фракцій і груп. Кожна фракція і група має право виступити. Це я відповідаю на ваше питання.

Прошу представників фракцій і груп ще раз записатися на запитання, а потім я дам слово з процедури, щоб зараз не забирати час у фракцій і груп.

Рудик Сергій Ярославович від групи «Партія «За майбутнє». Будь ласка.

РУДИК С.Я., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань аграрної та земельної політики (одномандатний виборчий округ № 198, Черкаська область, самовисуванець). Шановний пане міністре, новостворене, реорганізоване Міністерство економіки продовжує відповідати за дуже важливу галузь – протимінну діяльність, зокрема гуманітарне розмінування сільськогосподарських земель. Станом на червень цього року із 3 мільярдів гривень, закладених в державному бюджеті на ці цілі, було використано тільки одну десяту частину – 300 мільйонів гривень.

На скільки змінилася ця цифра на сьогодні? Якщо не змінилася, то чи будуть покарані відповідальні, а точніше, безвідповідальні керівники на рівні Мінекономіки? Чи уповноважена особа від української делегації в Японії, де днями відбудеться міжнародна конференція з розмінування, скаже правду нашим союзникам, що Мінекономіки не здатне управляти цією галуззю, оскільки невикористання коштів на...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Хто дасть відповідь на запитання?

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Розмінування для нас дуже важливе. Це питання стосується не лише аграріїв, а й внутрішньо переміщених осіб, роботи бізнесів на деокупованих територіях, а також довкілля, тому що забруднення мінами дуже впливає на те, як працюють всі екосистеми.

Щодо вашого запитання про розмінування. Ми рухаємося дуже великими темпами. І коли ми планували цю програму, то середня вартість очищення 1 гектара землі була в кілька разів дорожча, ніж за фактом аукціонів. Нагадаю, аукціони через *Prozorro* проводяться за запитами аграріїв для виділених учасків, які є в централізованій цифровій системі для розмінування. Таким чином, завдяки конкуренції та насиченню ринку операторів, яких два роки тому було два десятки, а тепер це пів сотні різноманітних компаній, ціну на розмінування 1 гектара можна було знизити до 57 тисяч гривень – 1400 доларів. Тому і невикористання додаткових грошей, які планувалися.

Водночас ми розширюємо програму, і сьогодні має бути прийнято постанову, яка дозволить розширити перелік земель, які потребують розмінування. В Японії ми будемо ставити питання щодо допомоги з розмінування близько 800 тисяч гектарів лісів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Від фракції «Батьківщина» Буймістер Людмила Анатоліївна.

БУЙМІСТЕР Л.А. Прошу передати слово Сергію Соболеву.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Соболев. Будь ласка.

СОБОЛЕВ С.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія Всеукраїнське об'єднання «Батьківщина»). Дякую. У мене запитання до Прем'єр-міністра, бо стосуються ряду міністерств.

Перше запитання. Скажіть, будь ласка, що робити тимчасово переміщеним особам (як юридичним, так і фізичним особам) з окупованих територій, які й досі отримують рахунки за сплату електроенергії, починаючи з 24 лютого 2022 року? Їм блокують рахунки і картки. До всіх бід, які є, додається ще й ця біда.

Друге запитання стосується так званих електронних розлучень. Запитайте у міністра внутрішніх справ, працівників Офісу Генерального прокурора про те, яка кількість обладнання відбувається стосовно загиблих захисників, захисниць Батьківщини, щоб отримати за них гроші, яким чином відбуваються підробки саме цих даних. Зупиніть це!

І останнє. До 2013 року вимога...

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергію Владиславовичу, на жаль, час вийшов.
Хто дасть відповідь на ці запитання?

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую за ваші запитання. Давайте брати конкретні звернення юридичних і фізичних осіб, які проживали на тимчасово окупованих територіях, і будемо разом з міністром юстиції такі кейси розглядати.

Щодо розлучень через застосунок «Дія». Ми не змінювали процедури, просто її діджиталізували. Це ніяким чином не впливає на бажання людей розлучатися, а просто спрощує одну частину процесу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Бурміч Анатолій Петрович від групи «Відновлення України». Будь ласка.

БУРМІЧ А.П., член Комітету Верховної Ради України з питань антикорупційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»). Шановний пане міністре, у вересні делегація із Сполучених Штатів Америки відвідала об'єкти в Кіровоградській області, дивилися родовища титану, цирконію, гафнію. Скажіть, будь ласка, чи зацікавило щось наших партнерів чи ні? Якщо зацікавило, чи є рух у напрямі якихось розробок, укладання угод і таке інше? Розкажіть про перспективи.

Дякую.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Дійсно, у вересні приїздила дуже велика урядова делегація із США, до складу якої входили працівники

міністерства фінансів США і DFC – корпорації розвитку США і нашого партнера у фонді. Делегація відвідала не лише Кіровоградську область, а й Київщину, Київ, Львівщину, зустрічалася з дуже великою кількістю бізнесів України – як з приватними компаніями, так і державними, щоб сформувати собі перелік проектів, в які можуть інвестувати. Наша задача і домовленість з ними полягала в тому, щоб протягом наступного року ми змогли зробити перші три інвестиції.

Думаю, ви знаєте, після цієї поїздки наші партнери із США оголосили про внески до фонду у розмірі 75 мільйонів доларів. Скажу, що за попередніми домовленостями, ще в травні, вони збиралися спрямувати до фонду лише 25 мільйонів. Тобто вони побачили, що проекти є, бізнес в Україні працює, є корисні копалини і компанії, які вміють їх добувати і переробляти, що для уряду дуже важливо, вони підвищили свій внесок.

До кінця року на ім'я фонду будуть відкриті банківські рахунки. Протягом наступного місяця планують найняти адміністратора фонду та інвестиційного радника, після чого почнеться підготовка перших проектів для інвестицій. Процес буде публічний. За попередніми домовленостями в грудні через інвестиційного радника буде надана українським компаніям можливість подавати проекти. Протягом наступного року вони проходилимуть *Due Diligence*, всі відповідні інвестиційні процедури, щоб фонд міг спрямувати гроші. Тобто зацікавленість дуже висока. Щотижня ми з ними спілкуємося, і це дуже допомагає загальній співпраці з США. Вони дуже гарно реагують на Україну, в тому числі завдяки реалізації угоди.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Я так розумію, завершальне запитання від групи «Платформа за життя та мир». Павленко Юрій Олексійович. Будь ласка.

ПАВЛЕНКО Ю.О., *член Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Опозиційна платформа – За життя»).* Панове урядовці, угода щодо корисних копалин – це, безсумнівно, важливий крок, але це лише початок. Україна може стати місцем взаємовигідного стратегічного українсько-американського прориву не лише щодо корисних копалин, а й у воєнно-промисловому комплексі, сільському господарстві, відновленні енергетиці, медичній сфері, ІТ, космосі. На мій погляд, кожне міністерство має працювати щодня над реальними економічно привабливими пропозиціями для Сполучених Штатів Америки. Кожного тижня мала б виїздити потужна українська команда до Сполучених Штатів Америки, щоб напрацьовувати конкретні моделі взаємовигідного партнерства.

У мене запитання: в яких ще сферах, крім корисних копалин, є прориви у співпраці України і США?

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, про прориви.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Насправді українські делегації щомісяця, іноді частіше, відвідують США. Наступного року ми також плануємо туди візит. Американсько-Український інвестиційний фонд відбудови, в пресі його називають «мінеральна угода», і якщо читати текст, то це про відновлення України. Його мандат не обмежується лише корисними копалинами, інвестування спрямовуватиметься і в енергетику, і в промисловість корисних копалин (видобуток, переробка), у тому числі й газу, і в інфраструктуру, що також має дуже широке визначення. Саме в цих галузях ми шукаємо проекти для перших трьох інвестицій.

Так само ми проговорюємо з нашими партнерами із США оборонний сектор України, бо вони розуміють, яким він став великим, шукаємо можливості для інвестицій в цей сектор. Ведуться перемовини щодо інших проектів. Особливо цікавий наступний етап – це енергетика, є вже якісь предметні розмови з США.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, ми завершили перший блок запитань до уряду.

Бакумов Олександр Сергійович – з процедури. Будь ласка.

БАКУМОВ О.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 173, Харківська область, політична партія «Слуга народу»). Шановний пане Голово! Шановні колеги! Ярослав Іванович Железняк звернув увагу на дотримання відповідних процедур і законів під час пленарного засідання Верховної Ради України, і я також на це звертаю увагу. Декілька хвилин тому народний депутат, користуючись правом на запитання, будучи у військовій формі, підвищив голос і навіть кричав на першого заступника міністра оборони, який за офіцерським званням належить до вищого офіцерського складу. Скажіть мені, будь ласка, це ж явне порушення статутних відносин і певної субординації, так? Треба комусь або форму зняти, або мандат скласти, або, можливо, на когось адмінпротокол скласти. Ну точно щось має бути.

Тому, шановні колеги, я закликаю до правопорядку. Треба унормувати це все, бо це неприпустимо. Адже тут починається база, тут починаються процедури.

Дякую за увагу.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую, Олександр Сергійовичу.

Шановні колеги, принагідно я всіх закликаю дотримуватися чинного законодавства і Регламенту Верховної Ради України.

Шановні колеги, переходимо до запитань з визначеної теми до членів уряду від народних депутатів.

Прошу народних депутатів записатися на запитання.

Качура Олександр Анатолійович, фракція «Слуга народу».

КАЧУРА О.А. Сумщина. Шановна пані Прем'єр-міністре! Я до вас зараз звертаюся. Вся країна сьогодні прокинулася від вибухів. Наш рідний регіон Сумщина продовжує залишатися без світла і води, все за графіками, все на генераторах, дуже потрібно пальне.

Я закликаю український уряд розпочати серйозну розмову і консультацію з усіма депутатськими фракціями про те, як Україна проходитиме цей опалювальний сезон. Люди мають знати правду, їх не треба дурити і обіцяти, що все буде добре, бо бачимо наслідки, які на сьогодні є і можуть бути катастрофічними для нашої країни. Українські діти повинні бути в теплі, і уряд, і влада повинні це обов'язково забезпечити.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую за запитання. Український уряд готується до проходження опалювального сезону, і у нас відповідно створені енергетичні штаби, де головує міністр енергетики, а також є орган, який займається розробленням та відпрацюванням алгоритмів ліквідації наслідків ситуації надзвичайного характеру, як, наприклад, у Сумській області, про що ви говорили. Засідання штабів відбуваються на регулярній основі, і народні депутати мають можливість бути долученими до їх роботи, що, власне, й робиться.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Мотовиловець Андрій Вікторович, фракція «Слуга народу».

МОТОВИЛОВЕЦЬ А.В., член Комітету Верховної Ради України з питань фінансів, податкової та митної політики (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово пану Дирдін.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дирдін Максим Євгенович. Будь ласка.

ДИРДІН М.Є., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 132, Миколаївська область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! У мене запитання до міністра соціальної політики, сім'ї та єдності. Нещодавно я звернувся до цього міністерства з депутатським зверненням щодо оплати праці медичних працівників інтернатних закладів системи соціального захисту

населення. У відповіді міністерство зазначило, що наразі готується проект постанови Кабінету Міністрів, яким передбачається підвищення рівня оплати праці цієї категорії працівників. Проект постанови разом із супровідними документами готують для подання до Мінекономіки, а в подальшому на засідання уряду. Разом з тим у відповіді не було зазначено, на якому етапі підготовка цього проекту, коли планується його подання до Мінекономіки та коли можна очікувати його реалізацію.

Принагідно хочу подякувати працівниці Первомайського психоневрологічного інтернату, яка під час мого особистого прийому громадян звернула увагу на цю проблематику. Нам треба змінити підхід до цієї проблеми, маємо зрівняти права і справедливність для цієї категорії працівників.

Дякую.

КІРІЄНКО Т.П., заступник міністра соціальної політики, сім'ї та єдності України. Дякую, Максиме Євгеновичу, що підняли це питання. Під час наших виїздів до регіонів, в тому числі останніх, які ми робили разом з народними депутатами, було дуже багато запитань саме від місцевих соціальних працівників щодо підвищення тарифної сітки. Ми це питання опрацювали під час розроблення проекту постанови, про який ви зазначали. Але на сьогодні в координації з Мінекономіки ми зрозуміли, якщо діяти точково, не вирішимо питання. Треба піднімати заробітну плату всім категоріям осіб цієї сфери.

Наразі ми займаємося розробленням проекту постанови про комплексне вирішення цього питання. Маємо змінити алгоритм оплати праці соціальних працівників, враховуючи розв'язання проблеми стосовно медичних працівників, які наразі в оплаті праці не відносяться до соціальних працівників в інтернатних закладах. Тобто ми працюємо над зміною алгоритму і погодженням... *(Шум у залі)*. Сподіваюся, найближчим часом ми вам додатково повідомимо. Це гостре питання, ми займаємося.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мазурашу Георгій Георгійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

МАЗУРАШУ Г.Г., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань молоді і спорту (одномандатний виборчий округ № 203, Чернівецька область, політична партія «Слуга народу»). Юліє Анатоліївно, декілька запитань від захисників, наших з Володимиром Олександровичем виборців.

Перше. Індексація виплат військовим. Чи розглядали це питання за вашого прем'єрства? Які перспективи і коли?

Друге. Яке ваше особисте ставлення до перспективи запровадження нульового розмитнення авто для учасників бойових дій? Одне авто з обмеженнями по ціні.

І третє. Як ви особисто ставитеся до обмеження зарплат у державному секторі у розмірі 10 мінімальних зарплат? Чи готові ви працювати за 10 мінімалок в той час, коли більшість співгромадян перебувають на межі виживання, а мільйони пенсіонерів мусять якось виживати на половину чи чверть мінімалки?

Прошу відповісти коротко на ці три питання від захисників, наших з Володимиром Олександровичем виборців.

Дякую.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Дякую за запитання. Якщо ви подивитеся на проект бюджету на 2026 рік, який ми подали на розгляд народним депутатам, побачите, що він повністю спрямований на забезпечення видатків сектору безпеки і оборони. На цей сектор спрямовано 2,8 трильйона гривень. Цей ресурс може бути спрямований і на індексацію заробітних плат.

Стосовно вашого останнього запитання щодо обмеження заробітних плат. На мій погляд, якщо ми хочемо, щоб у нас були фахівці високого рівня, які працюватимуть на державу, вони мають отримувати гідну заробітну плату, розмір якої визначатиме той орган, де вони працюють, державне підприємство.

Щодо нульового розмитнення. Ми підтримуємо цю ідею, але питання в джерелі. Треба знайти правильне джерело в умовах обмеженого ресурсу, який повністю спрямований на забезпечення виплат заробітних плат, одноразової грошової допомоги для загиблих та їх сімей, на забезпечення сектору безпеки і оборони дронами, *Deep Strike* і всім необхідним для продовження нашої боротьби. Якщо в нас буде можливість, ми забезпечимо. Як ідею, ми, звичайно, підтримуємо.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Тищенко Микола Миколайович, позафракційний. Будь ласка.

ТИЩЕНКО М.М., *заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань транспорту та інфраструктури (одномандатний виборчий округ № 219, м. Київ, політична партія «Слуга народу»).* Дякую. Прошу передати слово Антону Яценку.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Антон Яценко. Будь ласка.

ЯЦЕНКО А.В., *член Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 200, Черкаська область, самовисуванець).* Дякую. У мене запитання до Прем'єр-міністра. У принципі, ми декілька разів уже спілкувалися з вами з приводу інформування під час розмінування. Проведено декілька нарад під головуванням Міністерства економіки,

Державного секретаря Кабінету Міністрів, але, на жаль, немає ніякого ефекту. Наразі народні депутати подали поправки, щоб все-таки виконувався Закон «Про протимінну діяльність в Україні», відповідно до якого на Центр гуманітарного розмінування покладено чітку функцію інформування. Але на це не виділяється жодної копійки. І тут позиція Мінфіну зовсім незрозуміла, розповідають про ефективність, що цього, на їх думку, не треба робити і таке інше.

Прошу дати чітку відповідь на запитання: чи ви за виконання Закону «Про протимінну діяльність в Україні» і виділення грошей в проекті Державного бюджету на 2026 рік на інформування населення? Тим паче, щодня читаємо новини, що хтось або загинув, або став інвалідом. Але ми не зможемо розмінувати всі території, на це треба багато років.

СВИРИДЕНКО Ю.А. Інформування є важливою частиною протимінної діяльності в державі, і важливе насамперед там, де неможливо швидко розмінувати. Наскільки я пам'ятаю, ваш депутатський запит був про спрямування 300 мільйонів гривень на цю статтю. Про це треба окремо розмовляти з урядом і Міністерством фінансів під час підготовки проекту бюджету до другого читання, тому що весь наш ресурс максимально сконцентрований на підтримку сектору безпеки і оборони, через що і не було закладено цих 300 мільйонів гривень на центр інформування.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Боблях Андрій Ростиславович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

БОБЛЯХ А.Р., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань гуманітарної та інформаційної політики (одномандатний виборчий округ № 145, Полтавська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Сергію Штепі.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Сергій Сергійович Штепа. Будь ласка.

ШТЕПА С.С., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань цифрової трансформації (одномандатний виборчий округ № 77, Запорізька область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день! Місто Запоріжжя. Пане Олексію, оскільки ваше міністерство займається питаннями не тільки економіки, а й екології, моє запитання стосується цих двох галузей одночасно. Наскільки мені відомо, згідно з діючими дозволами, які надавалися Міністерством захисту довкілля та природних ресурсів, промислові підприємства в Україні, зокрема в місті Запоріжжі, мають право використовувати мартенівське виробництво до 2029 року. Але промислові підприємства, посилаючись на правовий режим воєнного стану і всі обставини,

які є, мають плани і наміри отримати нові дозволи з новими термінами використання мартенівських печей.

Яка ваша позиція: чи підтримуватимете використання цих печей після 2029 року, чи стимулюватимете самі підприємства, якимось чином заохочуватимете їх до вдосконалення технологій? Усі проти закриття підприємств, але хочуть, щоб вони працювали за сучасними технологіями і в містах було нормальне повітря. Це можуть бути різні засоби заохочення, зокрема, безвідсоткові або пільгові кредити, можливо, якісь гранти і таке інше.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Ми приділяємо велику увагу сектору ГМК і довкіллю. Нам потрібно знайти баланс і паралельно переходити на європейські норми. З одного боку, сама система іноді використовує радянські стандарти, які викривлюють картину, з іншого боку, нам потрібно багато інвестувати як в лабораторії і техніку, якою вимірюється забруднення, так і в програми переоснащення промислових підприємств, які зменшують їх викиди і вплив на довкілля. Це складна робота, але ми ведемо розмову з підприємствами ГМК про програми, що допоможуть їм краще пройти зиму і підготуватися до вступу в ЄС. У них немає іншого, окрім того, як відповідати найкращим європейським нормам і практикам у сфері захисту довкілля.

У нас є механізм *Ukraine Investment Framework* – гроші від Європейського Союзу, які можуть бути спрямовані, в тому числі і на таке переоснащення. Ми обговорюємо, які додаткові програми можуть допомогти компаніям краще підійти до модернізації підприємств щодо шкідливих викидів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Осадчук Андрій Петрович, фракція «Голос». Будь ласка.

ОСАДЧУК А.П., перший заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Прошу передати слово Хлапуку Максиму.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Максим Хлапук. Будь ласка.

ХЛАПУК М.М., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань енергетики та житлово-комунальних послуг (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Голос»). Насамперед дякую Силам оборони України та ППО, які сьогодні захищають українську енергетику, роблять все можливе, аби тил був з теплом і світлом. Водночас ми

маємо розуміти, що зима буде складною, тому маємо бути в єдності, і не варто шукати ворогів всередині. Наш ворог один – росія.

Таку єдність треба забезпечити і з нашими міжнародними партнерами. Секретаріат Енергетичного Співтовариства наполягає на скасуванні шкідливих змін до статуту Оператора ГТС України, які були внесені Міністерством енергетики та поставили під ризик незалежність системного оператора.

Нагадаю, Енергетичне Співтовариство надало неоціненну допомогу нашій енергетичній системі, починаючи з надскладного 2022 року, і зараз ми не маємо права порушувати наші домовленості з партнерами.

Прошу пані Прем'єр-міністра і вас, пане міністре, звернути на це увагу.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Ми в постійному контактні з нашими європейськими партнерами щодо реформи корпоративного управління. Цього тижня були зустрічі на високому рівні з Європейським банком реконструкції та розвитку, який є кредитором, і йому потрібне корпоративне управління, щоб мати можливість виділяти кошти для такого критично важливого енергетичного сектору. Міністерство енергетики так само працює над цим.

Стосовно статутів. Ми будемо приводити статuti у відповідність із вимогами закону, який парламент змінив минулого року. Там буде і погодження з нашими європейськими партнерами, і паралельно покращення процедури відбору наглядових рад, які також мають спростити процедури, зробити їх більш точними, що краще підходитиме нашим європейським партнерам, викликати в них більше довіри.

Нещодавно ми прийняли статут НАЕК «Енергоатом», який розглядався спільно з європейцями, західними установами. Ми і надалі будемо над ним працювати. Хочу сказати, що зміни до статуту вноситимуться кілька разів. Тобто такого, що зафіксували норми і все, не буде. Статут прогресуватиме відповідно до того як розвиватиметься реформа. Ви можете подивитися на план роботи над реформою корпоративного управління. Він розписаний на кілька років наперед. І в міру того як прийматимуться рішення уряду і акти щодо реформи, вноситимуться поступово і зміни до статутів. Це нормальний процес, тут у нас є дуже конструктивна взаємодія.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Павліш Павло Васильович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ПАВЛІШ П.В., заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань правової політики (одномандатний виборчий округ № 182, Херсонська

область, політична партія «Слуга народу»). Добрий день, пане міністре! Звертаюся до вас від імені фермерів Херсонщини, які постраждали від засухи. Вони зараз в надзвичайно важких умовах здійснюють свою роботу. Це і заміновані території, і посуха, яка виникла через знищення Каховської ГЕС.

Знаю, на наступний рік передбачена сума компенсації у розмірі близько 5 тисяч гривень на 1 гектар. Але фермери кажуть, що їм цього трохи недостатньо, просять за можливості перерозподілити кошти з інших статей і збільшити розмір компенсації хоча б до 10 тисяч гривень на 1 гектар, бо зараз дуже складна ситуація.

І ще хочу звернути вашу увагу на таке. Міністерство енергетики за попереднього очільника десь «замутило» трансформатор, який уряд Японії передав місту Херсону. Зверніть на це увагу і поверніть Херсону трансформатор.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, відповідь.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Це, дійсно, важливо. Першу свою робочу поїздку я здійснив на південь, до Миколаївської області. Ми бачили результати посухи, і це вже не перша, а друга посуха. Це жахливо і на людському рівні. Ми розуміємо, що і клімат змінюється, і допоки не буде відновлено Каховську дамбу, треба розуміти як працювати фермерам. Наразі виходить так, що вже два роки в них «вимивається» оборотний капітал, їм дуже важко. Тому і було прийнято рішення щодо компенсації у розмірі 5 тисяч гривень. Зараз іде розмова про проект бюджету. У нас є додатковий позабюджетний фонд від додаткового мита на сою, гроші якого ми можемо використати на ці цілі. Але питання у кількості грошей, які туди надійдуть. Давайте під час доопрацювання проекту бюджету піднінемо це питання.

У нас є інша велика історія – реформа зрошення, яка є в пріоритеті. Ви знаєте, що були випадки, коли через конфлікт між двома міністерствами не могли погодити, до кого, яке майно відноситься. Зараз цього немає, наприклад, ситуацію в Миколаївській області ми виправили – виділили їм гроші, наступного року там буде значно кращий стан. Дуже активно передаємо зрошувальні системи на баланси ОВК, щоб вони цим управляли. Окремо обговорюємо з Європейським банком реконструкції та розвитку та IFC програми щодо фінансування систем зрошення. Тут буде комплексна реформа і допомога, над чим ми працюємо.

Дякую.

ГРИНЧУК С.В., міністр енергетики України. Якщо дозволите, я додам кілька слів.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Гринчук. Будь ласка.

ГРИНЧУК С.В. Щодо трансформатора для АТ «Херсонобленерго». Він переданий і встановлений. У вас якась застаріла інформація. З перших днів своєї роботи я займалася цим питанням, заставила АТ «Херсонобленерго» забрати трансформатор, який знаходився на заводі. Наразі займаємося процедурою забезпечення додатковими трансформаторами. І так працюємо з кожним обленерго.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Мамка Григорій Миколайович, група «Платформа за життя та мир». Він зараз вийшов. Добре.

Ярослав Іванович Железняк, фракція «Голос».

ЖЕЛЕЗНЯК Я.І. Шановні колеги, я вже напевно закінчу питання щодо програми дій уряду. За всієї поваги до Кабінету Міністрів, її розгляд у залі не визначається бажанням Прем'єр-міністра чи члена уряду. Інакше уряд, призначений у травні, ми чекали б до жовтня. Є норма закону – 15 днів. Уряд її порушив шляхом невнесення вчасно своєї програми дій.

Але в мене інше запитання, яке я адресую, напевно, вам, Олексію. Скажіть, будь ласка, що сталося з впровадженням мораторію на перевірки? Давайте говорити об'єктивно, в цифрах: з липня кількість податкових перевірок збільшилася, кількість кримінальних справ, які відкриваються, збільшилася, кількість проведених правоохоронцями слідчих дій теж збільшилася. Можливо, це і правильно, але до цього нам обіцяли мораторій на перевірки. Чим це все закінчилося і коли чекати?

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Стосовно першого вашого питання. За всієї поваги, на ваше попереднє запитання до Прем'єр-міністра, вона відповіла, коли депутати приймуть рішення, тоді й розглядатимемо, а тепер ви критикуєте її відповідь. Не ставте таких запитань. Це дуже дивно під час війни. Ну чесно. Давайте спокійно і нормально працювати.

Тепер щодо мораторію на перевірки. Міністерство економіки, довкілля та сільського господарства відповідає за ринковий нагляд. Протягом війни була прийнята постанова, якою був введений в дію мораторій на планові та частково позапланові перевірки бізнесу. Мораторій зменшив кількість перевірок приблизно в 10 разів: 25 тисяч замість 200 тисяч на рік. Це свідчить про реальне зниження навантаження на підприємців. Навіть за умов мораторію держава зберігає контроль там, де необхідно для захисту громадян і національної безпеки. Зокрема перевірки здійснюються у сферах житлово-комунального господарства, фармацевтичного ринку, освіти, медіа.

Зараз ми аналізуємо результати цього мораторію, щоб відновлювати і переводити перевірки на ризик-орієнтований підхід. Я хотів би наголосити, що ми розробили проект Закону «Про основні засади державного нагляду (контролю)» ([№ 14030](#)), який на цьому тижні ви прийняли в першому читанні, за що я вам дуже вдячний. Його прийняття уможливить переведення перевірок на ризик-орієнтований підхід, щоб ми могли перевіряти ринковим наглядом ризиковані підприємства, а не ходити з перевітками на всі підприємства. Таким чином ми зможемо оптимізувати кількість і перевіряючих, і органів, а також обілити значно більшу частину сектору. Цей законопроект підтриманий, думаю, всіма бізнес-асоціаціями. Як я вже сказав, парламент прийняв його в першому читанні, і ми дуже просимо якнайшвидше прийняти його в другому читанні, щоб ми могли ще покращити цю історію.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Вельмишановний пане міністре, якщо дозволите, я все-таки хочу зробити вам зауваження. Народний депутат України має право ставити будь-яке запитання, незалежно від того, подобається воно уряду чи не подобається. Дякую.

Штепа Сергій Сергійович, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ШТЕПА С.С. Прошу передати слово Ігорю Васильєву.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Ігор Васильєв. Будь ласка.

ВАСИЛЬЄВ І.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 158, Сумська область, політична партія «Слуга народу»). Васильєв.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, мікрофон увімкнено. А, Васильєв. Будь ласка.

ВАСИЛЬЄВ І.С. Усе правильно, Васильєв Ігор, Сумщина. Запитання до міністра Соболева від аграріїв Сумщини. Перше і головне. У нас не сплачується земельний податок та орендна плата за державні й комунальні земельні ділянки, які не обробляються або якщо земельні ділянки засмічені чи забруднені. Але у нас не звільняються рибні господарства від сплати земельного податку та орендних платежів за землі, які знаходяться під водоймами. Скажіть, будь ласка, ваше бачення щодо цього, і коли зможете виправити цю ситуацію, бо в нас таких підприємств понад 800?

І друге. Якщо вже почали говорити про воду, запитання щодо Держводагентства. Яке ваше бачення щодо розвитку цієї структури? Чи залишиться ця інституція єдиним державним органом, що управляє водними ресурсами?

Дякую.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Підтримка прифронтових регіонів, особливо бізнесу у прифронтових регіонах, людей, які мешкають у прифронтових регіонах, таких як Сумщина, є одним із пріоритетів уряду. З урядових рішень ви могли це побачити, цю політику ми впроваджуємо. Там особливі умови, і все не працює так, як всюди по країні. Наприклад, на цьому тижні парламент підтримав норму закону щодо страхування воєнних ризиків для підприємців на прифронтових територіях, щоб вони могли залучати додаткові кредити. Усі наші грантові програми теж мають спеціальні умови. До чого це я кажу? Якщо є така прогалина у рибному господарстві, ми готові це розглянути. Якщо можете, направте нам ваше звернення, ми це відпрацюємо. Нам важливо, щоб там лишався бізнес, працював в тих складних умовах, які є.

Так само я знаю, що є заміновані землі, до них іноді важко дістатися, бо росія поряд і там небезпечна зона. І стосовно рибного господарства там може бути складна ситуація, яка вимагає додаткових пільг. Коли ми розмовляємо з Мінфіном, розмір цих пільг дуже невеликий, тому що в деяких тих регіонах є невелика кількість бізнесу. Гадаю, зможемо знайти рішення.

Стосовно реформи Держводагентства. Ми передаємо його майно організаціям водокористувачів (ОВК). У нас немає планів його ліквідовувати. Але був конфлікт, коли через різні бюрократичні та інші причини реформа не рухалася, все стояло. Зараз у зв'язку з об'єднанням міністерств цю проблему ми розв'язали. Майно переходить ОВК, аграріям, які ним управляють. Ми працюємо над тим, щоб їм ще направити додаткові кошти. Таким чином Держводагентство виконуватиме сферу політик, встановлення, а майно працюватиме в приватному секторі, де воно найбільше потрібне людям.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Слово надається народному депутату Федієнку Олександру Павловичу, фракція «Слуга народу».

ФЕДІЄНКО О.П., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань національної безпеки, оборони та розвідки (загальнодержавний багатомандатний виборчий округ, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Дмитру Чорному.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дмитро Чорний. Будь ласка.

ЧОРНИЙ Д.С., голова підкомітету Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування (одномандатний виборчий округ № 34, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Дякую за передане слово. Одразу ставлю запитання. Як уряд планує підтримувати бізнес на прифронтових територіях?

І використовуючи час, який залишився, я хотів би відреагувати на відверту маніпуляцію, яка прозвучала на початку «години запитань до Уряду», щодо заяви голови Київської міської військової адміністрації, яка є прямою брехнею. Знаєте, чому? Тому що ця заява була зроблена до першої години ночі, до масованої атаки. Чомусь колеги під час своїх заяв забувають про це сказати, і про це треба всім нагадувати (*Оплески*). Основна атака почалася після першої години ночі, і вже потім почалися проблеми з електрикою і водою.

Насамкінець, я хотів би подякувати всім силам ППО і тим, хто був задіяний у відбитті цієї атаки. Ворогів треба шукати не в Україні, всі вороги на росії, запам'ятайте це.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Будь ласка, прифронтові території.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Для підтримки бізнесу на прифронтових територіях уряд ухвалив низку рішень у межах політики «Зроблено в Україні». Також уряд розширив програму «Доступні кредити 5-7-9%» – для бізнесу на прифронтових територіях діє ставка 0 відсотків, навіть не 5, вірніше, 1 відсоток на інвестиційні цілі.

Далі. За програмою «Власна справа» підприємці з усієї України можуть отримати грант на розвиток бізнесу у розмірі 250 тисяч гривень, тоді як підприємці із прифронтових територій – 500 тисяч гривень.

На наступний рік у проекті бюджету закладено програму страхування військових ризиків з компенсацією страхових премій, сподіваюся, у розмірі 1,5 мільярда гривень.

Запрацювали заявки на гранти щодо відновлення виробничих потужностей бізнесу. Вже схвалили перше рішення щодо видачі гранту підприємству у Дніпрі, яке в липні було повністю знищено ворожим дроном.

Розширили, як я вже сказав, умови кредитування за програмою «Доступні кредити 5-7-9%», і це рішення буде сьогодні ухвалено на засіданні уряду, що дозволить залучати більше таких кредитів. Щоб банки не казали, що у підприємства поганий фінансовий стан, ми знайшли рішення, яким чином це врахувати: у зв'язку з об'єктивними обставинами за допомогою грантових програм ризики для банків знижувати.

Крім того, підприємства на прифронтових територіях можуть скористатися додатковим бронюванням. Ми дозволяємо там бронювати до 100 відсотків працівників. Це допомагає тримати людей і розвивати бізнес.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

І, я так розумію, останнє запитання на сьогодні від Захарченка Володимира Васильовича, фракція «Слуга народу». Будь ласка.

ЗАХАРЧЕНКО В.В., член Комітету Верховної Ради України з питань правоохоронної діяльності (одномандатний виборчий округ № 31, Дніпропетровська область, політична партія «Слуга народу»). Прошу передати слово Ковальчуку Олександру.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Олександр Ковальчук. Будь ласка.

КОВАЛЬЧУК О.В. Шановний пане міністре, нещодавно Рада ухвалила закон про експортне мито на ріпак та сою. Це було озвучено як підтримка українського переробного сектору. Але аграрії, які вирощують власну продукцію, стикнулися з проблемами її експорту, що, власне, і передбачалося законом.

Скажіть, будь ласка, як відбувається реалізація урядових постанов, які регулюють цю сферу і дають можливість, наскільки ми знаємо, експортувати власну вирощену продукцію (сою і ріпак) без сплати 10-відсоткового мита? На якому етапі зараз реалізація цієї ініціативи? Чи запрацювала вона?

Дякую.

СОБОЛЕВ О.Д. Дякую за запитання. Кабінет Міністрів 3 жовтня ухвалив постанову, якою запроваджується механізм підтвердження власного вирощування окремих видів сільськогосподарської продукції для безмитного експорту, щоб визначити, хто виростив свою продукцію і експортує, а хто її купив. Згідно з цією постановою сільськогосподарські виробники та сільськогосподарські кооперативи, які експортують власну продукцію, що класифікується за кодами 1201 і 1205, матимуть цю пільгу, якщо отримають експертний висновок про походження товару від Торгово-промислової палати України (ТПП) або її регіональних представництв. Саме за таким механізмом це працює.

Зараз спільно з ТПП і Державною митною службою ми закінчуємо детальний перелік необхідних документів, які мають отримати сільськогосподарські виробники, щоб підтвердити, що це дійсно та соя, яку вони хочуть експортувати. Також ми напрацьовуємо алгоритм подання висновків до ТПП та Держмитслужби.

Ми подали поправки до проекту Державного бюджету України на 2026 рік щодо можливості повернення аграрним виробникам мита, сплаченого під час експорту ріпаку та сої у вересні 2025 року до прийняття урядом рішення щодо порядку звільнення виробників від сплати мита. Якщо ми це все приймемо, тоді у нас діятимуть єдині правила від моменту набрання чинності законом. Це питання найближчих тижнів.

Дякую.

ГОЛОВУЮЧИЙ. Дякую.

Шановні колеги, «година запитань до Уряду» завершена. Давайте подякуємо колегам з уряду за надані відповіді та участь у пленарному засіданні Верховної Ради України (*Оплески*).

Дякую вам усім за роботу. Оголошую перерву в нашому пленарному засіданні.

Разом переможемо! Слава Україні!